

Zagreb, 21. kolovoza 2014.

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
HR-10 110 ZAGREB

PREDMET: 2. krug javne rasprave - Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike

VIPnet d.o.o. (dalje u tekstu: Vipnet) kao operator javnih komunikacijskih mreža i usluga ovim putem dostavlja komentare i prijedloge u okviru 2. kruga javne rasprave o prijedlogu odluke u postupku analize tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike (dalje u tekstu: Prijedlog odluke) kojim su uzete u obzir promjene do kojih je na mjerodavnom tržištu došlo preuzimanjem upravljačkih prava Hrvatskog Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9 nad OT-Optima Telekom d.d., Zagreb, Bani 75/a.

- i) Vipnet u cijelosti ostaje pri svojim komentarima dostavljenima u okviru 1. kruga javne rasprave.
- ii) Vipnet u potpunosti podržava prijedlog odluke HAKOM-a u smislu određivanja operatora Hrvatskog Telekom d.d. (HT), Iskona Interneta d.d. (Iskon) i OT-Optima Telekom d.d. (Optima Telekom) operatorima sa značajnom tržišnom snagom i u smislu određivanja regulatornih obveza na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike.
- iii) Ističemo da je, temeljem završenog postupka predstečajne nagodbe operatora OT-Optima Telekom d.d. i izvršene koncentracije, odnosno, prijenosa upravljačkih prava na HT, te temeljem mišljenja AZTN-a od 10. srpnja 2014. godine kojim se Optima Telekom smatra poduzetnikom pod kontrolom poduzetnika HT i koji se HT i Optima Telekom imaju smatrati jednim gospodarskim subjektom, neophodno proširiti predmetne regulatorne obveze i na povezano društvo OT-Optima Telekom d.d., odnosno, u točki II. Prijedloga odluke odrediti i trgovačko društvo OT-Optima Telekom d.d. operatorom sa značajnom tržišnom snagom na predmetnom tržištu, a u točki IV. Prijedloga odluke i OT-Optima Telekomu d.d. odrediti regulatornu obvezu nadzora maloprodajnih cijena usluga.
- iv) Vipnet nalazi ispravnim pristup HAKOM-a u analizi prikupljenih podataka o tržištu, posebice tržišnih udjela, da tržišne udjele svih članica HT grupe prikazuje kao udjel jednog gospodarskog subjekta, s obzirom na nužnost poštivanja načela predviđanja budućih okolnosti, odnosno, razmatranja istih u vidu budućeg djelovanja cijene HT grupe. Rezultat takvog pristupa vidljiv je u dokumentu Analize tržišta u kojem je prikazano da je tržišni udjel HT-a i njegovih povezanih društava Iskona i Optima Telekom, zajedno kao jednog gospodarskog subjekta, čak preko 83%, i da je unatrag zadnje pune 3 godine (2011.-2013.) zajednički tržišni udjel HT-a, Iskona i Optima Telekom pao za samo 8%, odnosno, da je relativno stabilan, te da svi ostali operatori imaju tržišni udjel ispod 17%.

- v) Nalazimo točnom i nespornom tvrdnju HAKOM-a u dokumentu Analize tržišta u poglavlju 6. da je struktura tržišta takva da, u odsustvu regulacije, ne bi težila razvoju djelotvornog tržišnog natjecanja.
- vi) Nalazimo točnom i nespornom tvrdnju HAKOM-a u dokumentu Analize tržišta u poglavlju 5.2. da na predmetnom mjerodavnom tržištu ne postoji djelotvorno tržišno natjecanje.
- vii) S obzirom na članak 55. st. 5. Zakona o elektroničkim komunikacijama, kojim se jasno definira da u slučaju da jedan od operatora ima značajnu tržišnu snagu na određenom mjerodavnom tržištu, može se odrediti operatorom sa značajnom tržišnom snagom i na usko povezanom tržištu ako su veze između ta dva tržišta takve da dopuštaju prijenos tržišne snage s jednog tržišta na drugo, povećavajući pritom tržišnu snagu tog operatora, smatramo da bi temeljem utvrđenih činjenica o stanju na predmetnom tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži HAKOM trebao istim operatorima utvrditi postojanje značajne tržišne snage i za usko povezana tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, za koje se vode odvojeni postupci Testa tri mjerila, a za koja HAKOM predlaže donošenje odluke kojom se utvrđuje da testovi tri mjerila nisu zadovoljeni i da se temeljem toga ukidaju regulatorne obveze operatorima HT-u i Iskonu;

Istaknute navode detaljnije obrazložemo u nastavku, kako slijedi.

Suglasni smo da se tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike određuje tržištem podložnim prethodnoj regulaciji i da se HT, Iskon i Optima Telekom određuju operatorima sa značajnom tržišnom snagom, te im se određuju regulatorne obveze, a u svrhu i s ciljem osiguranja ravnopravne tržišne utakmice.

HAKOM je u dokumentu Analize tržišta utvrdio da je struktura tržišta takva da, u odsustvu regulacije, ne bi težila razvoju djelotvornog tržišnog natjecanja i da na predmetnom mjerodavnom tržištu nema djelotvornog tržišnog natjecanja.

Međutim, u sklopu javnih rasprava o tržištima javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike, i zasebno za poslovne korisnike, HAKOM predlaže ukidanje prethodno određene regulatorne obveze operatorima sa znatnijom tržišnom snagom.

Ovakvi kontradiktorni prijedlozi Odluka za međusobno usko povezana tržišta trebali bi se po nama izbjeći, za dobrobit tržišta, razvoja djelotvorne tržišne utakmice, s obzirom da su maloprodajne usluge koje se odnose na predmetna tržišta međusobno usko povezane i tržišno se potpuno isprepliću, odnosno, redovito se u maloprodajnim ponudama HT i Iskona nalaze i cijene javno dostupne telefonske usluge i mjesečnih pretplata koje se odnose na pristup mreži.

S time u vezi je i kod određivanja cijene veleprodajne usluge najma korisničke linije, koja je posljedica regulatornih mjera na tržištu pristupa, određeno umanjenoje cijene zbog sadržanog prometa za pozive koji su predmet analize na tržištima javno dostupne telefonske usluge.

Citiramo tekst sa str. 68 dokumenta Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, travanj 2011.g.:

„Ukoliko HT u razdoblju na koje se odnosi ova analiza, na maloprodajnoj razini privatnim korisnicima omogućiti ugovaranje paketa koji uz uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji putem POTS priključka, uključuje i određene pogodnosti (neovisno o tome izražavaju li se pogodnosti u obliku telefonskog prometa ili u novčanim iznosima) i to po cijeni koja je manja od zbroja cijena samostalne usluge pristupa i uključenih pogodnosti u obliku telefonskog prometa, HT je obvezan postotak X u iznosu od 15% uvećati za dodatni postotak koji će operatoru korisniku na veleprodajnoj razini omogućiti repliciranje maloprodajnih pogodnosti iz spomenutog korisničkog paketa HT-a“

Vipnet smatra da bi ukidanje regulatornih obveza na tržištima javno dostupne usluge moglo osjetno umanjiti snagu i učinkovitost regulatorne obveze nadzora cijena na tržištu pristupa u javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike.

Smatramo da je zaključak HAKOM-a iz 2011.g., na str. 50. dokumenta Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, travanj 2011.g., i dalje primjenjiv:

„U odsustvu regulacije, HT bi mogao grupirati/vezati uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji s određenom količinom minuta za pozive. Budući da ima najbolje razvijenu pristupnu mrežu te iz tog razloga na tržištu pristupa nema jaku konkurenciju, HT bi mogao vezati uslugu pristupa s pozivima koji predstavljaju uslugu s horizontalno povezanog maloprodajnog tržišta te na taj način smanjiti djelotvorno tržišno natjecanje s obzirom da drugi operatori krajnjim korisnicima većinom mogu ponuditi samo usluge poziva. Radi jednostavnosti i smanjenja troškova, krajnji korisnici se sve više odlučuju za korištenje vezanih usluga te bi iz tog razloga operatori koji ne mogu ponuditi vezane usluge mogli izgubiti postojeće korisnike i teško doći do novih.“

Zaključno, još jednom izražavamo potporu prijedlogu HAKOM-a kojim se u osnovi zadržavaju regulatorne mjere na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike HT i Iskonu i proširuju na Optima Telekom, te pozivamo HAKOM da se zbog nedavnih promjena na tržištu uspostavi istovjetna poveznica s tržištima javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, kako bi se regulatorni nadzor prilagodio stanju tržišta i zadržala potrebna razina kontrole operatora sa znatnijom tržišnom snagom u smislu sprječavanja ponašanja koja bi mogla kompromitirati sve dosad poduzete napore u smislu jačanja konkurentnosti na tržištu usluga u nepokretnim mrežama.

Srdačan pozdrav,
VIPnet d.o.o.